

V zadnjih 20 letih uvoz hlodovine iglavcev prvič večji od izvoza

Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 17.10.2022 (<https://doi.org/10.20315/IG.2022.0048>)

Izvoz okroglega lesa se še naprej zmanjšuje, pri čemer se v strukturi izvoza povečuje izvoz okroglega industrijskega lesa listavcev. Uvoz okroglega lesa od leta 2015 naprej narašča in posledično se zmanjšuje zunanjetrgovinski presežek. V prispevku prikazujemo analize podatkov o zunanji trgovini z okroglim lesom v Sloveniji za leto 2021, pridobljenih iz baze statističnih podatkov Statističnega urada RS (v nadaljevanju SURS) po Kombinirani nomenklaturi (KN). Osnovni podatki so bili preko pretvorbenih faktorjev preračunani iz mase (t) v volumen (m³).

Izvoz okroglega lesa v letu 2021

Izvoz okroglega lesa se še naprej zmanjšuje in je v letu 2021 znašal 1.345.000 m³, kar je 14 % manj v primerjavi z letom 2020. Podoben izvoz smo zabeležili leta 2012. V strukturi izvoza je v lanskem letu s 46 % oz. 619.000 m³ prevladoval izvoz okroglega industrijskega lesa listavcev. Z izjemo leta 2015 je ta podatek rekorden. V strukturi izvoza se še naprej zmanjšuje izvoz hlodovine iglavcev, ki je lani predstavljal 21 % skupnega izvoza okroglega lesa (oz. 286.000 m³, kar je najmanj po letu 2010). Z 20 % sledi izvoz ostalega okroglega lesa iglavcev (les za celulozo in plošče, drug tehnični les, les za kurjavo), 13 % pa je bilo izvoza lesa za kurjavo listavcev.

V letu 2021 je bilo največ izvoza okroglega lesa v sosednjo Italijo in se je povečal za 7,6 % v primerjavi z letom 2020. V Italijo smo v večini (63 %) izvažali industrijski les listavcev, od tega prevladuje les bukve. Po količini izvoza sledi Avstrija, kamor smo zmanjšali izvoz za 35 % v primerjavi z letom 2020. Pri izvozu v Avstrijo še vedno prevladuje skupina hlodi za žago in furnir iglavcev (z 61 %). Za 16 % smo v lanskem letu povečali izvoz na Hrvaško, pri čemer prevladujeta izvoz industrijskega lesa listavcev (41 %) ter lesa za kurjavo listavcev (24 %).

Po podatkih SURS se povečuje izvoz okroglega industrijskega lesa hrasta; v letu 2021 se je povečal za 23 % v primerjavi z letom 2020. Prevladujoči trg kamor izvažamo ta les je Kitajska, ki je v letu 2021 predstavljala 43 % skupnega izvoza teh sortimentov, s 30 % ji sledi Italija.

Izvoz okroglega lesa je v letu 2021 predstavljal 35 % celotne proizvedene količine le-tega, vendar del izvoza izvira tudi iz uvoza. Delež izvoza hlodov iglavcev za žago in furnir se glede na proizvedeno količino teh sortimentov še naprej zmanjšuje in je v letu 2021 znašal 19 %. Izvoz hlodovine listavcev pa je lani predstavljal okrog 50 % proizvodnje teh sortimentov.

Preglednica 1: Izvoz okroglega lesa iz Slovenije po državah v letih 2019, 2020 in 2021 (količine so prikazane v kubičnih metrih in so zaokrožene na 1.000 m³)

<i>Izvoz po državah</i>	<i>2021 [m³]</i>	<i>2020 [m³]</i>	<i>2019 [m³]</i>	<i>INDEKS 21/20</i>
<i>Italija</i>	664.000	617.000	704.000	107,6
<i>Avstrija</i>	404.000	624.000	872.000	64,7
<i>Hrvaška</i>	133.000	115.000	119.000	116,3
<i>Kitajska</i>	104.000	156.000	138.000	66,5
<i>Ostale države (npr. Nemčija, Vietnam)</i>	25.000	23.000	33.000	111,1
<i>Bosna in Hercegovina</i>	15.000	23.000	45.000	66,7
<i>Države skupaj</i>	1.345.000	1.558.000	1.910.000	86,4

Uvoz okroglega lesa v letu 2021

Uvoz okroglega lesa v Slovenijo od leta 2015 narašča in je v letu 2021 znašal rekordnih 889.000 m³,

kar je 4 % več kot leta 2020. V strukturi uvoza je v lanskem letu z 32 % oz. 287.000 m³ prevladoval uvoz hlodovine iglavcev, ki se je sicer v primerjavi z letom 2020 zmanjšal za 22 %. V zadnjih dvajsetih letih je uvoz hlodovine iglavcev lani prvič presegel izvoz. Z 264.000 m³ sledi uvoz lesa za celulozo in plošče iglavcev, ki skupaj z lesom za kurjavo iglavcev predstavljata prav tako 32 % skupnega uvoza okroglega lesa v Slovenijo v letu 2021. Uvoz lesa za celulozo in plošče iglavcev se je v primerjavi z letom 2020 povečal za 15 %, v primerjavi s povprečjem obdobja obsežnih ujm in gradacij podlubnikov (2014–2018) pa za 62 %. V strukturi uvoza sta z obakrat po 18 % sledili skupini industrijski les listavcev ter les za kurjavo listavcev.

V letu 2021 je bilo največ uvoza okroglega lesa iz sosednje Hrvaške (232.000 m³) in ta se je v primerjavi z letom 2020 povečal za 10,4 %. Več kot polovico (56 %) uvoza iz Hrvaške je predstavljal industrijski les listavcev. V letu 2020 je bila druga največja uvoznica okroglega lesa za Slovenijo Češka, lani pa Avstrija; 87 % uvoza iz Avstrije je predstavljal les za celulozo in plošče iglavcev, predvsem smreke in jelke. Iz Italije smo v lanskem letu uvozili 162.000 m³ okroglega lesa, od tega je z 69 % prevladovala hlodovina iglavcev. Uvoz okroglega lesa iz Nemčije, kjer z 82 % prevladuje hlodovina iglavcev, še vedno izrazito narašča; v letu 2019 smo iz te države uvozili 4.000 m³, v letu 2021 pa že 108.000 m³.

Preglednica 2: Uvoz okroglega lesa v Slovenijo po državah v letih 2019, 2020 in 2021 (količine so prikazane v kubičnih metrih in so zaokrožene na 1.000 m³)

<i>Uvoz po državah</i>	<i>2021 [m³]</i>	<i>2020 [m³]</i>	<i>2019 [m³]</i>	<i>INDEKS 21/20</i>
<i>Hrvaška</i>	232.000	210.000	177.000	110,4
<i>Avstrija</i>	194.000	128.000	136.000	152,0
<i>Italija</i>	162.000	149.000	118.000	109,0
<i>Nemčija</i>	108.000	33.000	4.000	332,0
<i>Bosna in Hercegovina</i>	103.000	83.000	100.000	124,5
<i>Češka</i>	48.000	207.000	30.000	23,1
<i>Madžarska</i>	23.000	31.000	37.000	74,0
<i>Ostale države (npr. Francija, Slovaška)</i>	19.000	15.000	12.000	121,9
<i>Države skupaj</i>	889.000	855.000	614.000	103,9

Napoved zunanje trgovine z okroglim lesom v letu 2022

Glede na trenutno dostopne podatke SURS-a za leto 2022, ocenjujemo, da se bo izvoz okroglega lesa povečal na okrog 1,5 milijona m³ in bo na podobni ravni kot leta 2020. Po napovedih, se bo v letošnjem letu še naprej zmanjševal izvoz hlodovine iglavcev. Izrazito pa se bo po napovedih povečal izvoz okroglega industrijskega lesa listavcev in bo znašal okrog 800.000 m³, kar je rekorden podatek. Povečeval se bo še naprej izvoz okroglega industrijskega lesa hrasta, po ocenah kar za okrog 80 % v primerjavi z letom 2021. Količina izvoza okroglega industrijskega lesa hrasta bo tako znašala okrog 90.000 m³ in za primerjavo, v letu 2019 je izvoz teh sortimentov znašal 15.000 m³. Še naprej se bo po ocenah zmanjševal izvoz celuloznega lesa iglavcev.

Uvoz okroglega lesa se bo po ocenah še naprej povečeval, vendar verjetno v letu 2022 še ne bo presegel 1 milijona m³. Uvoz hlodovine iglavcev bo po ocenah nekoliko večji od leta 2021 in bo tako kot lani večji od izvoza. Uvoz celuloznega lesa iglavcev se bo po ocenah še naprej povečeval, uvoz okroglega lesa listavcev pa bo na podobni ravni kot leta 2021.